

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.02.2026

Sümeyye BOZ

Muş Milletvekili

Muş ili Varto (Gimgim) ilçesi Xwarik köyü sınırları içerisinde, mera vasfı taşıyan toplam 453.494,83 m²'lik alanın 5.560,13 m²'lik kısmında, IGNIS H2 Enerji Üretim A.Ş. tarafından "Jeotermal Kaynak Arama Projesi kapsamında sondaj çalışması" yürütülmesine Muş Valiliği İl Mera Komisyonu'nun 20.02.2026 tarih ve 2026/3 sayılı kararı ile onay verildiği öğrenilmiştir.

Söz konusu sondaj faaliyetinin; hayvancılığın temel geçim kaynağı olduğu ve aralarında bölgede bilinen ve kullanılan adıyla Tanzik (Armutkaşı), Tata (Güzelkent), Hemug (Küçüktepe), Corsan (Yeşildal), Xwarik (Çallıdere), Kasıma (Köprücük), Emera (Onpınar), Zengena (Güzeldere), Mengel (Alabalık), Kuzik (Gölyayla), Civarka (Kartaldere), Canesera (Dağcılar), Xaşxaş (Eryurdu), Uskira (Çaylar), Şorik (Tuzlu), Şeman (Taşlıyayla), Gadiza (Ozankent) ve Badan (Teknedüzü) köylerinin de bulunduğu en az 16 köy ve mezrayı doğrudan etkileyecektir.

Projenin ilerleyen aşamalarında ise Jeotermal Enerji Santrali (JES) kurulması halinde tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin sürdürülemez hale gelebileceği, yeraltı ve içme su kaynaklarının zarar görebileceği ve yerleşik nüfus açısından göç baskısı oluşabileceği yönünde ciddi endişeler dile getirilmektedir.

Köy halkı ve muhtarlar tarafından Muş Valiliği ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne sunulan itiraz dilekçelerinde, 4342 sayılı Mera Kanunu uyarınca mera alanlarının kamu yararı gözetilerek korunması gereken alanlar olduğu vurgulanmasına rağmen söz konusu taleplerin reddedildiği anlaşılmaktadır.

Bu bilgilerle beraber de mevcut projenin Karlıova (Kanireş)-Varto (Gimgim) deprem fay hattı üzerinde olduğu da bilinmektedir.

Bu bağlamda;

1. Muş ili Varto ilçesi Xwarik(Çallıdere) köyü sınırlarında yürütülmesi planlanan jeotermal kaynak arama faaliyetleri kapsamında mera vasıflı alanın tahsisine ilişkin kamu yararı kararı hangi bilimsel ve teknik gerekçelere dayandırılmıştır?
2. 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında koruma altında bulunan söz konusu alanlarda yürütülmesi planlanan faaliyetlerin, bölge halkının temel geçim kaynağı olan hayvancılığa etkilerine ilişkin herhangi bir etki analizi yapılmış mıdır?

3. Projenin uygulanması halinde bölgede yer alan yeraltı su kaynakları, içme suyu rezervleri ve ekosistem üzerindeki olası etkilerine ilişkin hidrojeolojik veya çevresel etki değerlendirme çalışması yürütülmüş müdür?
4. Sondaj faaliyetlerinin ilerleyen aşamalarda JES kurulumu ile sonuçlanması halinde, bölgede yaşayan yurttaşların yerinden edilme veya geçim kaynaklarını kaybetme riskine karşı herhangi bir sosyal etki değerlendirme raporu hazırlanmış mıdır?
5. Projeden etkilenecek köylerde yaşayan yurttaşların bilgilendirilmesine ve karar alma süreçlerine katılımına yönelik herhangi bir yerel danışma veya rıza mekanizması işletilmiş midir?
6. Bölge halkının sunduğu itiraz dilekçeleri hangi gerekçelerle reddedilmiştir? Bu itirazlara ilişkin değerlendirme raporları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
7. Mera vasfı taşıyan alanların enerji yatırımları kapsamında kullanımına izin verilmesinin, kırsal yaşamın sürdürülebilirliği ve gıda güvenliği üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yürütülen bir politika değerlendirmesi bulunmakta mıdır?